

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 19 lipca 2016 r.

Pozycja 448

POSTANOWIENIE z dnia 6 lipca 2016 r. Sygn. akt Ts 102/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat – przewodniczący i sprawozdawca
Marek Zubik
Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A. i A. W.
w sprawie zgodności:

art. 32 i art. 47 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe
(Dz. U. z 2016 r. poz. 160) z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Pol-
skiej,

p o s t a n a w i a:

- 1) odrzucić wnioski o przywrócenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej,**
- 2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.**

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 3 czerwca 2016 r. (data nadania) A. i A. W. (dalej: skarżący) wystąpili o stwierdzenie, że art. 32 i art. 47 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz.U.2016.160; dalej: prawo wekslowe) są niezgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona w Trybunale związku z następującą sprawą. Wyrokiem ze stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w W. (dalej: Sąd Okręgowy w W.) uchylił w całości nakaz zapłaty z listopada 2010 r. wydany przez Sąd Okręgowy w W. w sprawie; zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz Sp. z o.o. w W. kwotę 154 737,50 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od 7 września 2010 r. do dnia zapłaty, umorzył postępowanie w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu. Od powyższego wyroku pozwani wnieśli apelację. Wyrokiem z lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w W. (dalej: Sąd Apelacyjny w W.) oddalił złożony środek odwoławczy oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego. Rozstrzygnięcie to wraz z uzasadnieniem zostało doręczone skarżącym 7 marca 2014 r.

W październiku 2015 r. skarżący wystąpili do Sądu Rejonowego w W. (dalej: Sąd Rejonowy w W.) z wnioskiem o „przyznanie adwokata z urzędu celem złożenia skargi konstytucyjnej”. Postanowieniem z października 2015 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w W. ustanowił dla skarżących pełnomocnika. Z kolei pismem z 4 grudnia 2015 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżących 10 grudnia 2015 r.), Okręgowa Rada Adwokacka w W. wyznaczyła dla nich na pełnomocnika adwokata.

Skarżący „z ostrożności procesowej” wnieśli o przywrócenie terminu do złożenia skargi konstytucyjnej.

Zdaniem skarżących zakwestionowane w skardze art. 32 i art. 47 prawa wekslowego naruszają „prawo do równości wobec prawa” (art. 32 Konstytucji). Jak utrzymują, to bowiem na podstawie tych przepisów „zostali oni zobowiązani do zapłaty za dług względem leasingodawcy zaciągnięty przez (...) Euro Invest Poland Sp. z o.o. (leasingobiorca) bez uprzedniej egzekucji roszczeń względem spółki, tylko bezpośrednio, tak jakby byli stroną stosunku podstawowego, tj. umowy leasingu”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Wspomniane zasady korzystania z tego środka ochrony wolności i praw konstytucyjnych precyzuje ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK). W myśl art. 64 tej ustawy skargę konstytucyjną wnosi się po wyczerpaniu przez skarżącego drogi prawnej w terminie 3 miesięcy od doręczenia mu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z lutego 2014 r. został skarżącym doręczony 7 marca 2014 r. W tym dniu rozpoczął się bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Ostatnim dniem do złożenia skargi był zatem 7 czerwca 2014 r. Skarżący wystąpili zaś do sądu z wnioskiem o ustanowienie adwokata z urzędu 13 października 2015 r., a więc nie miało to już wpływu na zawieszenie biegu terminu określonego w art. 64 ustawy o TK, gdyż czynność skarżących miała miejsce po upływie ustawowego terminu do wniesienia skargi.

Trybunał przypomina, że złożenie skargi w Trybunale z naruszeniem art. 64 ustawy o TK skutkuje niedopuszczalnością wydania orzeczenia.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 4 ustawy o TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

W związku ze złożonym wraz ze skargą konstytucyjną wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia Trybunał zwraca uwagę na to, że zgodnie z art. 74 ustawy o TK w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej: kpc). Przewidziana zaś w art. 167 kpc instytucja przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej może mieć zastosowanie w postępowaniu sądowokonstytucyjnym (zob. także pogląd A. Zielińskiego, *Zakres stosowania przepisów k.p.c. w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym*, „Palestra” 1997, nr 7-8, s. 62) tylko wtedy, gdy wniosek o przywrócenie terminu dotyczy terminu procesowego. Tymczasem trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej jest nieprzywracalnym terminem prawa materialnego, gdyż ogranicza czas, w jakim istnieje możliwość dokonania czynności proceduralnej niezbędnej (choć niewystarczającej) do wywołania skutku materialnoprawnego w postaci stwierdzenia niezgodności zaskarżonego przepisu z Konstytucją. Przekroczenie tego terminu uniemożliwia zatem merytoryczne rozpoznanie skargi konstytucyjnej (zob. postanowienia TK z 4 marca 2008 r., sprawa Ts 223/07, OTK ZU nr 3/B/2008, poz. 119 oraz 4 kwietnia 2014 r., sprawa Ts 5/14, OTK ZU nr 3/B/2014, poz. 245).

Wskazane stanowisko jest ugruntowane zarówno w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (zob. np. postanowienia TK z 5 października 2012 r., Ts 163/12, OTK ZU

nr 3/B/2013, poz. 263; 5 marca 2015 r., Ts 342/14, OTK ZU nr 2/B/2015, poz. 189 oraz 16 września 2015 r., Ts 216/15, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 724), jak i w doktrynie (zob. np. M. Hauser, *Odesłania w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym*, Warszawa 2006, s. 179; M. Masternak-Kubiak, *Procedura postępowania w sprawie skargi konstytucyjnej*, [w:] *Skarga konstytucyjna*, red. J. Trzcíński, Warszawa 2000, s. 181-182).

W tym stanie rzeczy Trybunał odrzucił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 74 ustawy o TK w związku z art. 171 kpc).

Niezależnie od powyższego Trybunał zwraca uwagę na to, że w myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji jednym z warunków złożenia skargi jest naruszenie tych norm konstytucyjnych, które określają wolności lub prawa człowieka i obywatela. Z tego powodu art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK zobowiązuje wnoszącego skargę do wskazania, która jego konstytucyjna wolność lub które jego konstytucyjne prawo o charakterze podmiotowym i w jaki sposób zostały naruszone.

Jako podstawę skargi konstytucyjnej skarżący przywołał art. 32 ust. 1 Konstytucji. Tymczasem zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w postanowieniu pełnego składu Trybunału z 24 października 2001 r. ten przepis ustawy zasadniczej „wyraża przede wszystkim zasadę ogólną, i dlatego winien być w pierwszej kolejności odnoszony do konkretnych przepisów Konstytucji, nawet jeżeli konstytucyjna regulacja danego prawa jest niepełna i wymaga konkretyzacji ustawowej. W takim zakresie wyznacza on także konstytucyjne prawo do równego traktowania. Mamy tu do czynienia z sytuacją »współstosowania« dwóch przepisów Konstytucji, a więc nie tylko z prawem do równego traktowania, ale ze skonkretyzowanym prawem do równej realizacji określonych wolności i praw konstytucyjnych. W skardze konstytucyjnej należy powołać oba przepisy Konstytucji, dopiero one wyznaczają bowiem konstytucyjny status jednostki, który przez regulację ustawową lub podustawową został naruszony. Natomiast gdy chodzi o uprawnienia określone w innych niż Konstytucja aktach normatywnych – jeśli treść konkretnego prawa ustala się wyłącznie na ich podstawie – art. 32 Konstytucji stanowi zasadę systemu prawa, a nie wolność lub prawo o charakterze konstytucyjnym” (SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225).

W analizowanej sprawie art. 32 ust. 1 Konstytucji jest samodzielną podstawą skargi. To oznacza, że skarżący nie wskazał, która jego konstytucyjna wolność lub które jego konstytucyjne prawo zostało naruszone, w konsekwencji nie określił więc także sposobu ich naruszenia. Rozpatrywana skarga nie spełnia w związku z tym podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji. Wydanie orzeczenia w tej sprawie jest zatem niedopuszczalne.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 4 w związku z art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK – następną podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.